

Folketinget — Arbejdsmarkedsudvalget

Christiansborg, den 27. marts 2007

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Grøn bog om arbejdsret - Nyt udkast til bemærkninger

I forlængelse af behandlingen af grønbogen om arbejdsret på mødet den 21. marts og tidligere fremsendt udkast til udtalelse til Europaudvalget den 23. marts, sendes hermed nyt udkast til udtalelse med Enhedslistens bemærkninger.

Med venlig hilsen
Maiken Bork Clausen,
udvalgssekretær.

Udkast til udtalelse fra Arbejdsmarkedsudvalget vedrørende Kommissionens grøn bog om modernisering af arbejdsretten, KOM(2006)708

Europaudvalget anmodede den 8. december 2006 Arbejdsmarkedsudvalget om at behandle grønbogen om modernisering af arbejdsretten med henblik på tackling af det 21. århundredes udfordringer, og på den baggrund komme med en indstilling/udtalelse til Europaudvalget med henblik på at de to udvalg i fællesskab eventuelt kunne afgive et høringssvar.

Arbejdsmarkedsudvalget besluttede den 10. januar 2006, at behandle grønbogen når udvalget havde modtaget høringssvarerne, hvilket skete den 13. februar. Som led i behandlingen af grønbogen har Arbejdsmarkedsudvalget stillet en række spørgsmål til beskæftigelsesministeren. Europaudvalget og Arbejdsmarkedsudvalget har endvidere afholdt en høring om grønbogen den 14. marts med oplæg fra Kommissionen, fra arbejdsmarkedets parter og fra forskere fra Handelshøjskolen og Københavns Universitet.

Efter høringen har Arbejdsmarkedsudvalget behandlet grønbogen på 2 møder, og kan på den baggrund komme med følgende udtalelse:

Et - tal i udvalget udtaler:

”Den danske flexicurity-model viser i øjeblikket sin styrke. Danmark er det land i Europa, der har den laveste arbejdsløshed (3,8 %). Flexicurity-modellen er vel egnet til at sikre en dynamisk tilpasning til det globale marked.

Flexicurity-modellen er de relationer, der har udviklet sig mellem lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer og disse parters relationer til det politiske system. Arbejdsgiverne har haft styrken til at hindre, at de timelønnede faglærte og ufaglærte arbejdere fik en større sikkerhed i ansættelsen. Til gengæld har de faglige organisationer haft styrke til, i et samspil med politikerne, at få udviklet et dagpengesystem og en aktiv arbejdsmarkedspolitik, der har kompenseret for arbejdsgivernes relativt lette adgang til at hyre og fyre. Efterhånden er fokus dermed flyttet fra job- til beskæftigessikkerhed.

Det er helt afgørende for –tal, at flexicurity-modellen kan fastholdes gennem partsstyring, således at det fortsat er ved aftaler mellem arbejdsgiverorganisationer og fagforeninger at løn- og ansættelsesvilkår fastsættes.

Også på europæisk plan bør den sociale dialog styrkes og inddrages, når EU har planer om direktiver på social- og arbejdsmarkedsområdet. Det er også helt

afgørende, at det fortsat er op til landene selv at bestemme, hvordan der skal implementeres. For Danmarks vedkommende sker det ofte via overenskomstaf-taler suppleret med lovgivning for de personer, der ikke er organiseret. På den måde opnås den yderligere fordel, at alle lønmodtagere bliver omfattet af direk-tivernes rettigheder.

- tallet støtter, at arbejdsmarkedets parter på europæisk plan selv tager initiati-ver og udvikler nye politikker inden for det arbejdsretlige område på EU-plan, som vi har set det vedrørende telearbejde og arbejdsrelateret stress.

Afslutningsvis skal det fastholdes, at netop i denne globaliserede verden er det fortsat bedst, at rettigheder og pligter på arbejdsmarkedet fastlægges i et sam-spil mellem lønmodtagere og ledelse på de enkelte arbejdspladser.”

Et mindretal (EL) udtaler:

Enhedslisten tilslutter sig flertalsudtalelsens synspunkt om, at modernisering af EU's arbejdsret ikke må medføre forhindringer for en fortsættelse af den danske aftalemodel, men finder i øvrigt udtalelsen alt for upræcis. Det sidste afsnit gi-ver oven i købet udtryk for det synspunkt, at aftaler på de enkelte arbejdsplad-ser har en forrang for nationale overenskomster aftalt mellem arbejdsmarkedets parter – et synspunkt der må opfattes som et brud på den danske aftalemodel. Derfor ønsker Enhedslisten at fremsætte nedenstående synspunkter om Kom-missionens grøn bog.

Kommissionens Grøn bog om modernisering af arbejdsretten har som erklæret formål at sikre, at behovet for fleksibilitet på arbejdsmarkedet kombineres med den størst mulige tryghed for de ansatte.

”I denne grøn bog undersøges det, om arbejdsret kan fremme ”flexicurity” og skabe et arbejdsmarked, der er mere retfærdigt, lyd hørt og rummeligt og bidra-ger til at gøre Europa mere konkurrencedygtigt.” (side 4)

Samtidig er grøn bogens udgangspunkt, at ”der hovedsageligt (vil) blive sat fo-kus på arbejdsrettens anvendelse på enkeltpersoner og i mindre grad på kollek-tiv arbejdsret.”

Dermed bliver grøn bogens hele udgangspunkt uantageligt, idet det efter En-hedslistens mening netop er den kollektive arbejdsret, der skal fokuseres på,

hvis man vil sikre en effektiv beskyttelse af individets sikring på arbejdsmarkedet. EU's arbejdsret må indeholde en mere effektiv beskyttelse af retten til faglig organisering, retten til kollektive forhandlinger og retten til kollektive kampskridt.

Tendensen i EU går ikke i den retning. Tværtimod betyder den europæiske menneskerettighedsdomstols afgørelse mod eksklusivbestemmelser og anlæggelsen af Vaxholm-sagen et skridt i den modsatte retning, der i realiteten truer den danske model.

Enhedslisten ønsker ikke at bidrage til den almindelige lovsang om den harmoniske, velovervejede danske flexicurity-model, men tilslutter sig FAOS bemærkninger på høringen d. 14.3.: "Man kan altså sige, at elementer i flexicurity-modellen hele tiden har været og fortsat er præget af interesseforskelle mellem parterne...DA har ved talrige lejligheder kritiseret dagpengesystemet og forsøgt at få gennemført opstramninger." Den danske model er ikke stationær, men er udviklet gennem årtiers klassekamp og hviler i dag på en skrøbelig balance, der til stadighed udsættes for pres, som det bl.a. er sket gennem folketingets vedtagelser, der forkorter dagpengeperioden, indfører lavere kontanthjælp for særlig udsatte grupper samt velfærdsforligets forringelser af efterlønsordning, pensionsalder og den forlængede dagpengeret for de 55- til 59-årige.

Fleksible arbejdsmarkeder, der samtidig er socialt sikre, opnås ikke ved at svække jobsikkerheden, men ved en høj social sikkerhed for de arbejdsløse. Det kræver, at EU-landene er parate til at afsætte betydelige midler til sikring af den sociale sikkerhed.

Grønbogen knytter sig til EU's Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse, der er en nyliberal strategi pakket ind i hensigtserklæringer om social dimension og skabelse af arbejdspladser. På arbejdsmarkedet har Lissabon-strategien imidlertid bidraget til at øge fleksibiliteten på bekostning af trygheden og uddybet segmenteringen mellem "insidere" og "outsidere", som grønbogen ellers foregiver at ville mindske.